

BARNEOMBUDET

Justis- og beredskapsdepartementet,
innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

Deres ref:	Vår ref:	Saksbeh:	Arkivkode:	Dato:
	12/01485-2	Anders Prydz Cameron	008;O;AS/MIN	01.10.2012

Høring - forslag til endring i utlendingsforskriften - 15-månedersregelen for saksbehandlingen i UNE

Barneombudet viser til høringsbrevet datert 7.9.2012 med forslag om endring av utlendingsforskriften § 8-2. Barneombudet er i utgangspunktet positiv til forslaget, selv om vi ikke kan se at det vil ha vesentlig effekt for saksbehandlingstiden i UNE. Videre anbefaler vi at man innfører en tilsvarende regel, men gjerne med kortere frist, for eksempel seks eller åtte måneder, for enslige, mindreårige asylsøkere.

Mandat

Barneombudet skal i henhold til lov og instruks arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt tilbørlig hensyn til på alle samfunnsområder. Ombudet skal særlig følge med i at lovgivning til vern om barns interesser blir fulgt, og at norsk rett samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barnets rettigheter. Ombudet skal av egen tiltak, eller som høringsinstans, ivareta barn sine interesser i samband med planlegging og utredning på alle felter, foreslå tiltak som kan styrke barns rettsikkerhet, med mer. Ombudets mandat er begrenset til barn under 18 år.

Generelt om forslaget

Barneombudet er positiv til alle tiltak som kan bidra til å redusere saksbehandlingstiden i utlendings saker som berører barn, så lenge de ikke går på bekostning av en rettsikker og faglig forsvarlig saksbehandling. Dette er også i tråd med FNs barnekomité's avsluttende merknader til Norges fjerde periodiske rapport om oppfølgingen av barnekonvensjonen (2010). I så måte er departementets forslag, som ifølge høringsnotatet «setter en standard for maksimal saksbehandlingstid i UNE», et positivt tiltak.

Departementet uttrykker selv at det må være et mål at så få som mulig får tillatelse etter bestemmelsen, og at saksbehandlingstid i seg selv sjelden er årsaken til at barn blir boende lenge i mottak. Barneombudet mener tiltaket først og fremst vil ha symbolsk betydning. Ifølge UDI fikk til sammen åtte personer opphold etter 15-månedersregelen i 2010 og 2011. Så vidt Barneombudet kan se, er det uavklart hvor mange barnefamilier som i dag faktisk venter mer enn 15 måneder på å få saken sin avgjort i UNE. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i asylsaker er ifølge UNEs egne nettsider ni måneder.

I Stortingsmelding nr 27 2011-2012: *Barn på flukt* fremgår det at gjennomsnittlig saksbehandlingstid for barnefamilier etter å ha påklaget et avslag i UDI er 13 måneder. Disse tallene tyder på at man i det store flertallet av sakene allerede i dag har en saksbehandlingstid i UNE som er noe under 15 måneder. Man kan anta at dette særlig gjelder i saker der klagerne ikke oppfyller unntakskriteriene i uf § 8-2 tredje ledd.

Forutsetningen om stabil saksmengde gjør også at forslaget i liten grad har karakter av å være noe mer enn en symbolsk standard. Antallet asylsøknader har variert ganske kraftig de siste ti årene. En ny økning i saksmengden vil kunne medføre at barnefamilier igjen må regne med lenger saksbehandlingstid.

Oppsummert støtter Barneombudet forslaget, men vi ønsker mer offensive og ambisiøse tiltak for å redusere saksbehandlingstiden i UNE. I saker som angår barn hender det av og til at minstestandarder fører til at barn bare sikres tjenester eller saksbehandling som så vidt oppfyller standarden. Det er viktig at 15-månedersregelen ikke blir en sovepute for UNE og regjeringen. Det er viktig at man stadig arbeider for tiltak som faktisk fører til redusert saksbehandlingstid.

Enslige mindreårige asylsøkere

Nesten ingen enslige mindreårige asylsøkere vil være omfattet av formuleringen «utlendinger med barn» i den foreslåtte 15-månedersregelen. Dette er etter det Barneombudet kan se ikke drøftet i høringsnotatet. UNE opplyser at de ikke behandler mange klager fra enslige mindreårige asylsøkere som har fått avslag i første instans. Barneombudet har ikke noe eksakt tall på hvor mange enslige mindreårige asylsøkere som faktisk får sakene sine behandlet i UNE. I Stortingsmelding nr 27 (2011-2012) skriver departementet at man i tildelingsbrevet til UNE for 2012 har stilt krav om at 80 % av klager fra enslige mindreårige, hvor UDI har lagt til grunn at søkeren er under 18 år, skal være behandlet innen 4 måneder. Dette tyder på at det finnes noen saker, og at man arbeider for å sikre en raskere saksbehandling også for de enslige mindreårige asylsøkerne.

Barneombudet antar at regjeringen har utelatt enslige mindreårige fra forslag til nytt annet ledd i uf § 8-2 fordi det ikke er ansett som et reelt problem at enslige mindreårige venter så lenge som 15 måneder på å få saken sin avgjort i UNE. Vi savner imidlertid at dette er drøftet nærmere og begrunnet i høringsnotatet.

Vi stiller oss undrende til at departementet i forbindelse med denne forskriftsendringen ikke også vurderer å innføre en liknende «standard for maksimal saksbehandlingstid i UNE» for enslige mindreårige asylsøkere, uavhengig av om bestemmelsen trolig vil omfatte svært få barn (noe man også kan anta at den foreslåtte bestemmelsen vil, se over). Mange enslige mindreårige asylsøkere er i en svært sårbar situasjon, og man kan argumentere for at standarden for denne gruppen burde være vel så høy som for barnefamilier. Dette har blant annet FNs barnekomité også understreket i sin generelle kommentar nr 6, avsnitt 70, der komiteen uttaler at «Søknader om flyktningstatus som kommer fra enslige barn (...) skal prioriteres, og alt skal gjøres for å sikre en rask og rettferdig avgjørelse.» I sine siste avsluttende merknader til Norge (2010) anbefaler de Norge å ta generell kommentar nr 6 i betraktning.

Barneombudet vil oppfordre departementet å inkludere enslige mindreårige asylsøkere i den foreslåtte bestemmelsen, og at man vurderer en kortere minstestandard enn femten måneder for denne gruppen barn. Det at departementet selv har instruert UNE om å behandle 80 % av alle klager fra enslige mindreårige innen fire måneder, gjør at det er nærliggende å foreslå at enslige mindreårige kan få opphold hvis UNE ikke har fattet vedtak etter for eksempel seks måneder.

Barneombudet takker for muligheten til å uttale seg om den foreslåtte forskriftsendringen. Vi stiller oss til disposisjon for videre dialog med departementet, dersom dere ønsker det.

Vennlig hilsen

Anne Lindboe
barneombud

Anders Cameron
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk, og har derfor ingen underskrift.